

Bo tillsammans

Nyhetsblad från Riksföreningen Kollektivhus NU • www.kollektivhus.se maj 2020 nr 54

Utefika och plantering men matlagen får vänta

Att ha väntat runt tio år på att kollektivhuset i Högsbo i Göteborg, ska bli inflyttningsklart – och hamna mitt i coronapandemin med påbjudet "socialt avstånd"! Det är inte helt lätt.

Men förväntan och entusiasm har skapat alternativa lösningar för möten – utomhus eller utspridda inomhus i den vackra matsalen.

Och vissa aktiviteter har ändå gått att genomföra, som promenader i omgivningarna och fika i vär-solen.

Trädgårdsgruppen har både sått och planterat. Begagnade trädgårdsmöbler har hämtats och placerats ut.

Den vackra matsalen har fått gardiner. Städgruppen har organiserat städningen av hela huset. Barnens lekhörna börjar ta form.

Men matlagen som skulle kommit igång efter påsk. Nej det får vänta till efter sommaren. Köksgruppen träffas i mindre konstellationer i stället, plockar upp ur kartonger, diskar och ställer in porslin, glas och grytor i skåp och lådor. Det är allt. Så länge.

MARIA WALLIN

Fakta

Under samma tak i Högsbo i Göteborg är ett kollektivhus med 59 hyreslägenheter, alltifrån 1:or till 5:or.

Bygget startade i augusti 2018 och inflyttning började den 27 mars 2020. Den ideella föreningen startades av en grupp eldsjälar 2009.

Och tvärs över gården växer nästa kollektivhus upp. Boihop Högsbo – inflyttningsklart om ett år.

FOTO: LOUISE RICKARDSSON

Allt fungerar inte än i kollektivhuset Under samma tak i Högsbo i Göteborg. Innan alla trädgårdsmöbler är på plats, får man ta det man har! En kaffe i solen utanför B-entrén till exempel. Louise Rickardsson och Gunilla Almqvist håller behörigt avstånd.

FOTO: SOFIA ANDERSSON

Harry Berlin ingår i trädgårdsgruppen. Här sår han krasse under full koncentration.

FOTO: SARA MAGNUSSON-CARLOS

Lisbeth Davidsson har sytt gardinerna till den fina matsalen och Eva-Marie Mendahl pillar i krokarna.

Kollektivhusen stukade men ändå starka

Vi borde varit förberedda eftersom många forskare länge varnat för att det är ganska stor risk för svåra viruspandemier, men de flesta av oss togs nog ändå på sängen av det nya coronaviruset. Både hur snabbt ett sådant virus sprider sig över världen, trots olika länders försök att stoppa spridningen, och hur livet förändras för oss alla. Även gemenskapen i kollektivhusen har påverkats i större eller mindre utsträckning.

Jag läste någonstans att eremiter klarar sig bättre under pandemier, och det är ju inte konstigt. Men hur många står ut med att leva som eremit? För oss andra kan vi konstatera att många som är kunniga inom krisberedskap lyfter fram vana vid att samarbeta med grannarna som den viktigaste förberedelsen, viktigare än att bunkra mat och vatten. Och nu kan vi i praktiken se hur just det har varit en styrka för oss som bor i kollektivhus. Om man känner och litar på varandra är det lättare både att be om hjälp och att erbjuda hjälp med att till exempel handla.

Och även om de flesta kollektivhus tvingats dra ner på gemensamma aktiviteter i stora grupper,

som middagarna, så har en hel del umgänge kunna fortgå. Många hus har rymliga lokaler så att den gemensamma fikastunden eller veckans filmkväll kunnat fortsätta genom att deltagarna suttit på tillräckligt långt avstånd från varandra. Eller så har man flyttat gemenskapen ut på gården. Inte minst viktigt har det varit för alla i riskgrupperna som avstår från att träffa släkt och vänner.

I kollektivhuset Slottet i Lund har man kommit överens om att bara de som satt sig själva i karantän från det övriga samhället har tillgång till de gemensamma lokalerna. Så får även de en begränsad "familj" att umgås med. Sådana beslut tror jag är enklare att komma överens om i ett hus där man känner varandra.

Själv har jag avstått från att vistas i de gemensamma lokalerna i mitt eget kollektivhus, eftersom jag hör till dem som kan fortsätta träffa släkt och vänner och därför att många i huset hör till riskgrupperna. Så för första gången på nästan 35 år lever jag som man gör när man bor i ett vanligt hus. Och jag saknar vardagsgemenskapen väldigt. Att få laga och äta god mat tillsammans. Sitta och småsnacka

FOTO: JOHAN EGERÖ

Monica William-Olsson leker "hitta finger" med sitt barnbarnsbarn Fiona genom glasdörren ut till trädgården i Färdknäppen.

om ditt och datt med människor med olika livserfarenheter. Att lägga pussel samtidigt som jag lyssnar på andras samtal vid den gemensamma tv:n.

ULRIKA EGERÖ, ORDFÖRANDE

Mer att läsa om kollektivhusen och coronapandemin finns på kollektivhus.se/category/lasvart/corona/

OBS! Kollektivhus NU:s årsmöte och idébyttardag är preliminärt framflyttade till den 5–6 september.

Byggstarter och inflyttning

2020 är ett spännande år för kollektivhus och bogemenskaper. Flera nya projekt är eller blir färdiga för inflyttning under året; **Bosams** i Borgholm, **Wasa Seaside** i Färjestaden, **Baskedal** i Baskemölla och **Under samma tak** i Göteborg (se föregående sida).

Några håller på att byggas: **Kollbo** i Stockholm, **Boihop Högsbo** i Göteborg, **Hambo** i Hammenhög och **Rudbeckia** i Uppsala.

Ännu fler projekt närmar sig startlinjen – **Boihop Kortedala** i Göteborg, **Big** i Vaxholm, **Växjö Bogemenskap**, **Röstänga ekoby**, byggemenskaper **Gården** i Uppsala och flera projekt i Malmö och Stockholm.

FOTO: BRITTA LÖÖV

Bogemenskaper Bosams i Borgholm var klar för inflyttning i februari 2020.

KK

Slottet höll årsmöten utomhus

I coronans tid kan vi inte längre hålla våra husmöten inomhus, i matsalen eller vardagsrummet. Vad göra? Två årsmöten måste fixas innan våren är slut. Bostadsrättsföreningens kassör har två små barn, och kan inte delta på kvällstid.

Svaret blev att vi valde att förlägga båda årsmötena, Slottets och bostadsrättsföreningens, "rygg mot rygg" en söndagseftermiddag, ute på gården framför huset. Lite svårt att höra var det ibland, lite svalt. Men med god vilja genomfördes mötena i god ordning.

Ärendepunkten som vållade mest debatt handlade om en studsmatta som en barnfamilj ville placera på gården. Debatten handlade om störningar, om risker med andra barn

FOTO: LENNART NILSSON

Kollektivhuset Slottet i Lund höll sina möten på den stora gräsytan framför huset.

och om vem som ansvarar om en olycka inträffar. Till sist godkändes förslaget, och några dagar senare ställdes studsmattan på plats. Nu fylls eftermiddagarna av glada barnröster, studsmattan uppskattas mycket av

alla barn som inte får vistas i våra gemensamma lokaler.

BERTIL EGERÖ

FOTO: ELSA GRIP

Vi vill vara i frontlinjen

– I Almedalen 2018 fick vi kontakt med firman bakom projektidén Colive. Den verkar passa perfekt till en majoritet av unga efterfrågande i vår bostadskö, säger affärsutvecklaren Gunilla Flygare i Lunds Kommuns Fastighets AB.

Ännu gör fastighetsbolaget inte reklam för planerna. Det tilltänkta Colive-huset ligger på arkitektbordet, ansökan om bygglov till kommunen förbereds.

Detta är Colive i korthet: Ett par driftiga personer har under namnet colive.se fångat upp en internationellt lanserad idé för att möta unga rörliga ensamståendes bostads efterfrågan.

Idén handlar om en så kallad hubb bestående av ett mindre antal små rum plus gemensamma ytor med kök och gemensamma rum. Rummen kan vara utrustade med egen dusch och wc. Städning, underhåll, rekrytering av nya hyresgäster med mera sköts helt av Co-

live. Ett enkelt och flexibelt boende för unga vuxna med hygglig inkomst som ännu inte "slagit sig ner".

Fastighetsbolaget planerar nu sitt eget Colive-projekt i den framväxande ytterstadsdelen Brunnshög. Med cirka 70 000 i sin bostadskö och 9 000 nya sökande varje kvartal går byggandet på högvarv.

– Hälften av de nya ansökningarna handlar om unga vuxna (cirka 20–35 år). En tredjedel av dessa sökande vill men kan i dagsläget inte hitta bostad. Projektet är riktat mot den kategorin, säger Gunilla Flygare.

En huskropp ska hysa totalt 70 boende, fördelade i "hubbar" om 6–12 personer i varje. Rummen, med dusch och wc, är på tio kvm, de gemensamma ytorna med kök, matplats och "vardagsrum" 60 kvm. All möjlig service ges utrymme i bottenplanet.

Företaget Colive blockhyr av fastighetsbolaget, samt står för uthyrning, städning och underhåll. Företagets idé är att försöka sammanföra hyresgäster med likartade intressen – något som kanske avses minska eventuella friktioner mellan de boen-

de. Hyran beräknas till 6 000 kronor, vilket givetvis förutsätter att en sökande har lämnat studierna och har en stadig inkomst.

Inflyttning planeras till 2022.

I Stockholm finns redan ett litet "Colive lab" på Södermalm, och planering pågår för två projekt i vardera Lidingö och Haninge. Även Göteborg finns med i planeringen.

Jag föreslår att fastighetsbolaget ska lägga till ett kollektivhus för alla i sin planering.

– Kanske, men nu ska vi först klara av "Colive-projektet", svarar Gunilla Flygare.

Under tiden diskuteras möjligheten att bilda en startargrupp i Facebook-gruppen Skånenätverket. Med en konkret efterfrågan bör en sådan grupp i dag ha möjlighet att driva på om kollektivhus både med fastighetsbolaget och med kommunen.

BERTIL EGERÖ

Det svenska företagets hemsida är <https://colive.se/>.

Internationellt går verksamheten under namnet <https://coliving.com>. Antalet medverkande länder är imponerande.

Sockenstugan firar 20 år

Vårt kollektivhus Sockenstugan ligger i södra Stockholm nära Kärrtorp. Vi är ett av fyra kollektivhus som har Familjebostäder som värd.

Vårt hus ligger inrymt i två byggnader från 1940-talet som renoverades fullständigt när de skulle bli kollektivhus och knöts samman med en nybyggd del. Inflyttningen skedde i två omgångar under sommarhalvåret 1999. Sammanlagt finns det 44 lägenheter i olika storlekar.

Hösten 2019 fyllde vi alltså 20 år. Detta firade vi med två olika tilldragelser. Först hade vi en trädgårdsfest i september med inbjudna gäster, från Familjebostäder, våra systemkollektiv, externa medlemmar, grannar och lokala kontakter. Det bjöds på sensomrig buffé, musik, tävlingar och underhållning. Gästerna höll tal och bar fram presenter. Det blev en fin eftermiddag!

Senare under hösten hade vi en intern middag för oss boende, väldigt festlig med god mat, fina tal och levande musik till dansen efteråt.

FOTO: BIRGITTA NORDSTRÖM

Gästerna på Sockenstugans 20-årsfest hade med sig presenter och bjöds på buffé och underhållning.

Även den kvällen blev väldigt trevlig och lyckad.

I samband med vårt jubileum bildades en huskör och vi gav ut en

jubileumsskrift som går att beställa från sockenstugan@gmail.com.

GITTAN NORDSTRÖM

Matlagen navet i Cigarrlådan

Kollektivhuset Cigarrlådan i Hökarängen har funnits i dryga 30 år. Här bor 30 vuxna och 15 barn. Nästan alla äter middag tillsammans på vardagarna.

En dag i februari var styrelsen i Kollektivhus NU på studiebesök i kollektivhuset Cigarrlådan på Tobaksvägen i Hökarängen i södra Stockholm.

I Huset finns sammanlagt 21 lägenheter i tre trappuppgångar fördelat på ettor, tvåor, fyror och två sexor. Olika gemensamhetslokaler såsom lekrum, verkstad, kök och matsal, dessutom en gemensamhetsodling och grillplats på baksidan ingår. I källaren bland förråd och andra skrymslen finns också en lokal lämpad för fester och andra tillställningar.

Maria Stambo träffade vi utanför uppgång 26 och hon välkomnade oss in till det gemensamma köket beläget i bottenvåningen. Hon berättade att kollektivhuset har funnits i dryga 30 år och att alla i dag är under 55 år. Det bor 30 vuxna och ungefär 15 barn i huset.

Matlagen är navet i huset och varje vardag äter cirka 40 personer i matsalen, utom under jul och sommarlov. Middagen serveras klockan 17–19 och det råder alkoholförbud under middagen. Oftast är maten vegansk eller vegetarisk, men det finns inget köttförbud.

DET BEHÖVS INGEN föränmälning till maten. Blir det något över så delar man på det. Var och en lagar mat ungefär en gång var sjätte vecka. Varje vuxen medlem betalar för ett "matlag" och äter gratis resten av måltiderna under året. Ett "matlag"

innebär att man då ansvarar för meny, inköp, tillagning, diskning och städning.

TIDIGARE FICK KOLLEKTIVHUSETS boende själva välja vem som skulle flytta in, men hyresvärden Stockholmshem beslutade för cirka fem år sedan att så kunde man inte ha det. Så numera läggs husets lediga lägenheter ut i Stockholmshems egen internkö.

Samtidigt med visningen av den lägenhet man är intresserad av får man prata enskilt med en eller flera kollektivhusmedlemmar om vad det innebär att bo i kollektivhus.

Trots tydlig information om att man måste vilja leva kollektivt och delta i matlaget, har det nya systemet lett till att det har flyttat in några stycken som inte gör det.

LOTTA AHLÉN

Start för tegelslottets ombyggnad

Jeanette Ovesson, kommunstyrelsens ordförande i Simrishamn, klippte bandet när Hambo invigde näst sista etappen i projektet, ombyggnaden. Det var ett stort steg framåt.

Föreningen har klarat tre branta uppforsbackar, först köpet av tegelslottet, sedan projekteringen och därefter finansieringen. När själva ombyggnaden äntligen börjar är vi inne på upploppet, som känns

som en nerförsbacke mot målet, när vi alla kan flytta in och börja bo i huset.

Många av föreningens bomedlemmar var med vid starten av ombyggnaden, liksom en hel del vänner, grannar och Hammenhögsbor. Ystad Allehanda var där och skrev ett mycket bra reportage och lokalradion sände invigningen i direktsändning.

Hambo bjöd på läckra smittor och alkoholfritt bubbel, eftersom det var mitt på dagen, och stämningen var lika god som tilltugget. Nästa gång blir det inflyttningsfest, framåt årsskiftet, så det är en bit kvar innan vi kan slå oss till ro i vårt gemensamma bo.

TEXT OCH FOTO: TORE WIZELIUS

Inviingsnittarna, alla gick åt!

Halvtid för projekt för fler byggemenskaper

Innovationsprojektet "Divercity – byggemenskaper för mångfald i stadsbyggandet" har nu kommit drygt halvvägs. I projektet samverkar 19 organisationer för att bana väg för fler byggemenskaper i Sverige.

Föreningen för Byggemenskaper är koordinatör för Divercity. Projektet pågår under 2019–2020 och arbetet sker i olika arbetspaket.

Inom **Arbetspaket 2 om kommunal process** deltar sju kommuner. Arbetsgruppen har testat och utvecklat en processbild som ska ge stöd till kommuner och byggrupper längs resan från idéskede via utformnings- och produktionsskede till inflyttningskede.

Gruppen har även utvecklat hur kommuner kan utforma rutiner, processer och policy i arbetet med byggemenskaper. Utöver i de sju kommunerna har kunskap spridits till fler delar av landet, bland annat till Svenljunga, Vingåker, Näsud och Ludvika.

Under 2020 ska ett kunskapspaket tas fram och erbjudas kommuner i hela landet. Kunskapspaketet

lanseras vid Divercitys slutkonferens i november.

Arbetspaket 3 handlar om juridik och finansiering. Flera konferenser och seminarier har genomförts. Med hjälp av aktiva byggrupper utvecklas och testas finansiella och juridiska modeller för byggemenskaper med olika uppläteformer. Malldokument och exempel för stadgar och avtal håller på att tas fram.

En avgörande faktor för flertalet byggrupper är inte projektets/bostädernas totala kostnad, utan snarare när kostnader ska betalas.

I Uppsala kommun provas därför en lösning där en byggemenskap erbjuds markanvisning med tomträtt, trots att det är bostadsrätter som planeras. Bostadsrättsföreningen kommer att köpa marken först efter inflyttnings i bostäderna, vilket underlättar avsevärt för finansieringen under byggskedet.

Inom **Arbetspaket 4 om byggrupper** process intervjuas flera byggemenskaper för att dra lärdomar om upplevda hinder och komma med förslag på lösningar. Flera av arkitektkontoren som är parter i projektet ger processtöd till pågående byggemenskaper. En lotsutbildning har tagits fram, den första i sitt slag i

Sverige. Kursdeltagare ska under fyra heldagar få grundkunskaper för att kunna fungera som projektlotsar för byggemenskaper.

Arbetspaket 5 om spridning har loggat inte mindre än 48 genomförda evenemang sedan projektstart, allt från nationella konferenser till workshops och infoträffar.

Omvärldsbevakning och forskning ingår också i denna del av projektet. En digital plattform som ska rikta sig till byggrupper, kommuner och andra intressenter kring byggemenskaper är under utveckling.

Vårens arbete präglas i stor grad av att sammanställa och färdigställa material som ska finnas digitalt och även på andra sätt kunna spridas till byggrupper och kommuner i hela landet.

Dokumentation i form av filmer, rapporter, länkar och annat ges ut löpande och kostnadsfritt på projekthemsidan www.divcity.se. På denna sida är det också möjligt att anmäla sig för nyhetsbrev med senaste nytt.

Följ gärna projektet och anteckna redan nu slutkonferens den 12 november!

KARIN KJELLSON
PROJEKTLEDARE FÖR DIVERCITY

Dansk satsning på bogemenskaper

Under 2020 kommer 31 bogemenskaper för seniorer att bli klara för inflyttning i Danmark. Totalt handlar det om 1 072 nya bostäder, alla med tillgång till gemensamma lokaler. Det visar en undersökning som Realdania just har publicerat.

År 2016 fanns det cirka 215 kända seniorbogemenskaper och nu är antalet minst 287.

"Nu är bollen i rullning och det är enormt positivt. Vi vet att mer än 100 000 äldre (i Danmark) upplever ensamhet och antalet ökar. Vi vet också att livskvaliteten är hög hos äldre i bogemenskaper och de långa kö- och väntelistorna visar att efterfrågan är stor. Trots det har utbudet varit begränsat. Det har varit en blind fläck för bostadsmarknaden vad vi förstår," säger **Nina Kovsted Helk**, filantropidirektör i Realdania, enligt deras hemsida. (Realdania är en förening vars syfte är att främja livskvalitet och att bevara och utveckla det liv som levs mellan husen.)

Trots ett stort intresse och långa köer till de bogemenskaper som finns, har byggandet av nya boge-

Kamelia Hus i Valby, Köpenhamn är ett nyinflyttat seniorbofællesskab. På husets takterrass finns ett gemensamt växthus. Huset är ett av tio med stöd av Realdania.

menskaper för seniorer nästan upphört under de senaste 8–10 åren.

"Vi vet också att livskvaliteten är hög hos äldre i bogemenskaper och de långa kö- och väntelistorna visar att efterfrågan är stor".

Nina Kovsted Helk

söker alternativa sätt att bo samtidigt som en demografisk utveckling med fler och fler äldre sätter press på bostadsmarknaden."

"Vi har, tillsammans med en rad byggherrar, försökt att visa att det här är en bra affärsidé – att bygga

"Den här paradoxen medförde att Realdania satsade på att förändra attityderna i bostadssektorn och snabbstartade byggandet av nya seniorbogemenskaper tillsammans med privata och allmännyttiga bostadsföretag. En insats som nu verkar ha burit frukt. Det finns utan tvivel många som

Trapphuset i Kamelia Hus är utformat som en del av de gemensamma lokalerna.

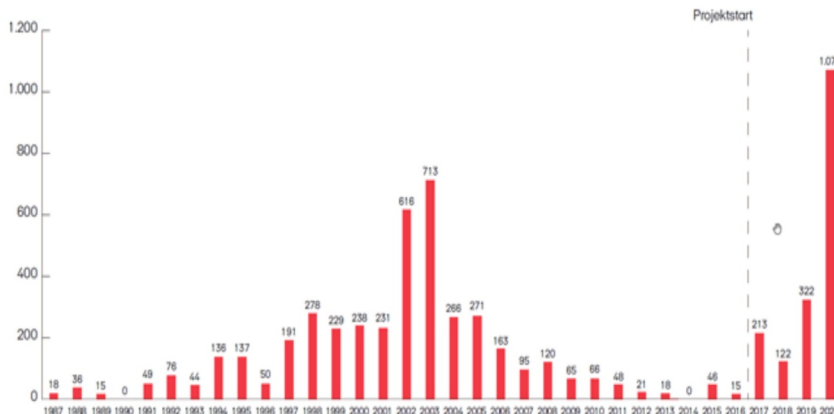
moderna bostäder för seniorer som också inrymmer bostäder som man har råd med som folkpensionär samtidigt som det är en lönsam affär för byggherrarna," fortsätter Nina Kovsted Helk på hemsidan.

I Danmark fanns en samarbetsorganisation, Boligtrivsel i Centrum, som från cirka 1990 och framåt arbetade för att få i gång bogemenskaper för seniorer runtom i Danmark.

I samband med krisen på den danska bostadsmarknaden kring 2003–2005 försvann statens stöd till organisationen, som måste läggas ned.

Också det statliga stödet till andelsboliger försämrades och resultatet blev att det blev allt färre nya bogemenskaper i Danmark, såväl för seniorer som för alla åldrar. Men nu är intresset större än någonsin för alla former av bogemenskaper. Mer information finns hos Föreningen for Bofællesskaber, bofaellesskab.dk

Antal boliger i seniorbofællesskaber

Antal nya bostäder i bofællesskaber för seniorer i Danmark 1980–2020. I år byggs rekordmånga. Och fler är på gång. Källa: Realdania

TEXT: KERSTIN KÄRNEKULL
FOTO: THOMAS SÖNDERGAARD

Minnen från ett danskt bofællesskab

I slutet av 1980-talet bodde Birgit Assarson ett år som enda svensk i ett bofællesskab i Köpenhamn. Allt från telefonen till tandkrämen ingick i månadsavgiften. Men ölen fick man betala själv.

Det var den sista halvan av 1987 och den första av 1988 som jag bodde i en präktig flervåningsvilla med trädgård från slutet av 1800-talet som låg i stadsdelen Frederiksberg i Köpenhamn och som, sedan flera år, var ett danskt bofællesskab. De annonserade i den danska tidningen Information om att ett rum eller en andel hade blivit ledig.

Jag fick flytta in efter en intervju med ett par av de tidigare andelsägarna, mina blivande grannar. Det var spännande, en mycket öppen intervju där jag tror att jag bland annat blev tillfrågad om vad jag brukar rösta på.

Jag fick ovärderlig hjälp av en dansk vän att ta de första kontakterna. Vi var ett par stycken nya i huset det här året. Men jag var enda svensk. Formellt blev vi delägare, mina grannar hade tagit ett banklån som finansierades gemensamt. Det klarades ut, också ekonomiskt, när någon flyttade ut. Överhuvudtaget var det mycket som var gemensamt, utöver delägarskapet i huset. Mycket mer än som det vanligtvis är i en svensk bogemenskap.

JAG FICK ETT EGET RUM på bottenvåningen, till vänster när man kom in i hallen, som också var en trapphall upp till nästa – och nästa – våning i huset. Mitt rum hade fönster åt två håll, jag tror jag från ett av fönstren såg en del av det gamla päronträdet i trädgården, det som blommade så överdådigt på våren 1988.

I hallen fanns telefonen som också var gemensam. Efter ett tag påpekades det för mig att samtalen till Sverige kostade mer än danska samtal över aldrig så långa avstånd.

Längre in på bottenvåningen fanns dörren till husets hjärta, stuen, med köket till höger. Stuen var möblerad både som matsal och vardags- och sällskapsrum. Med stort fönster och

dörr med trapp ut till trädgården.

Och gjutjärns-kamin där man kunde hålla tevattnet varmt. Där fanns ett rum gränsande till

mitt för en av mina grannar, resten bodde en eller flera trappor upp. Vi var sex-sju personer under mitt år i huset, tre män och fyra kvinnor. En av männen var läkare med tjänstgöring på ett sjukhus i Malmö. Han studsade varje morgon nerför trappan på väg till båten till Sverige. Jag bodde bredvid trappan, jag kan höra det där ljudet än i dag. Han hade alltid brättom.

HUSET HADE OCKSÅ källare. Där fanns tv:n och tvättstugan och det gemensamma förrådet av basvaror som någon i huset svarade för. Där fanns även ölbacken, den fylldes kontinuerligt. Men den var inte helt gemensam. Varje Hof man tog kostade en slant, den prickades av på en lista och debiterades särskilt.

I källaren fanns också festsalen. Vi som var nya i huset 1987 fick en välkomstfest i november med mycket mat och dryck. Jag minns den väl; min yngre syster, hennes son Märten och min egen son Jakob var med. Vi hade roligt på danska. Grabbarna blev lite bakis och låg och sov på morgonen efter festen medan min syster och jag tog en lång cykeltur genom det centrala Köpenhamn. En tidig söndagsmorgon värd att minnas.

MYCKET VAR GEMENSAMT i bofællesskabet. Vi betalade en summa per månad för allt, rum och mat, kost och logi. Bara separat för en Hof då och då. Jag har många gången sagt att jag aldrig i mitt långa liv bott så billigt. I månadskostnaden ingick den gemensamma tidningen, Politikken var det, telefonen, basvaror, allt som fanns i köket (till exempel ingredienser till madpakke, lunchmaten på danska) och middag, med gäster, alla dagar i veckan, då någon anmält sig för mat.

Vi hade kökstjänst två och två en

FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

vecka i taget, i den ingick att handla, laga mat och diska. Det fungerade och var trevligt, vi hade ofta gäster runt matbordet i salen. Vin på borden, det var inte gemensamt finansierat. Alla talade sitt eget språk. Mina grannar tyckte att det lät förskräckligt, svenska var uppenbarligen inte lätt att förstå för dem. Jag lärde mig så småningom att bokhylla heter reol på danska och att snödroppar är vintergäck eller tvärtom. Jag hade vissa svårigheter i början när någon av de andra kom hem med en lång historia om något som hänt på jobbet och jag inte uppfattade hur historien började. Det gick bättre med tiden.

ALLT SOM FANNS i det gemensamma förrådet ingick i månadskostnaden. Det tog en tid innan jag förstod att inte bara tvättmedel utan också tandkräm ingick. Ville jag inte ha den, fick jag köpa själv. Det gjorde jag nog, tror jag.

Det enda jag brukade köpa vid mina besök hemma i Skåne var lagrad svensk hårdost. Den var bättre än den danska. Besöken hemma i Skåne var annars ganska omständliga. Bron var ännu inte byggd, så det var fråga om cykeltur till båten och en guppig tur med bärplansbåt, där det oftast var ont om plats om man inte bokar i förtid.

DET JAG ARBETADE med under min tid som medlem i bofællesskabet var tjänstgöring vid ett danskt departement, kulturministeriet. Jag fick lön från Sverige och följde alla villkor för jobbet hemma, till exempel ledigheter. På den här tiden fick jag 125 danska kronor för 100 svenska. Så jag hade det bra.

Eftersom det hela ingick i ett program för utbytestjänstgöring, ett led i det nordiska samarbetet, finns det en rapport om tjänstgöringen. Rapporten innehåller också en uppsats som mina danska kolleger bad mig om. Den försöker att på ett enkelt sätt beskriva de stora skillnaderna i styrelseskick mellan Danmark och Sverige, aktuell i dessa dagar med coronasmitta.

BIRGIT ASSARSON

Ska Lund få en byggemenskap?

En projektlots från Holland har tagit initiativ till en byggemenskap i Lund. Frågan är om priset på bygggrätten, nära tio miljoner kronor, stjälp projektet.

I mitten av april meddelade Lunds samlingsregering (borgerlig) i ett pressmeddelande att den gett klar-tecken för en byggemenskap, den första i Lund. Markanvisning är klar.

Att tidigare försök i den riktningen misslyckats förklaras inte. Pressmeddelandet andas stor optimism, initiativet har kommit från en erfaren byggprojektledare vid namn **Dennis Kerkhof**.

Han kallar sig projektlots. Han talar om kunder. Dennis Kerkhof har tidigare arbetat med holländska byggemenskaper. Nu vill han få till stånd en byggemenskap i det nya ytterstadsområdet Brunnhög i Lund.

Jag lyckas få en telefonkontakt söndagen efter den 1 maj. Då har han nyss kollat Föreningen för byggemenskapers hemsida, och tittat in på Kollektivhus NU:s hemsida. Det blir klart att han arbetar helt ensam, driven av sina erfarenheter

från Holland och sin ambition att bidra till att Sverige får fler byggemenskaper.

Projektet handlar om 20 lägenheter som ska ingå i en bostadsrättsförening. Det handlar än så länge om en bisyssla vid sidan av hans ordinarie jobb. Jag frågar hur han ser på relationen till den grupp som i en framtid ska bli byggemenskapen.

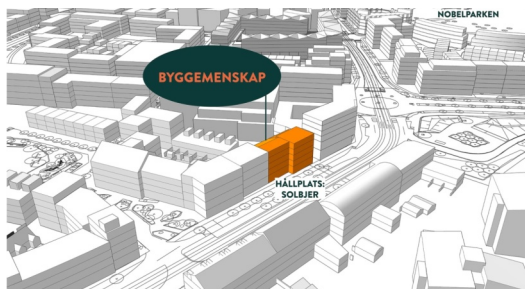
– Det måste vara gruppen som bestämmer, som i slutändan avgör hur lägenheterna ska se ut, och om det ska finnas gemensamma ytor att förvalta, säger Dennis Kerkhof.

Samtidigt verkar han inte räkna med någon nämnvärd kompetens i den kommande byggemenskapen; han ska ta fram en arkitekt, han ska söka bidrag från Boverket och få ekonomin att fungera.

– Hemnet, mäklare, Föreningen för byggemenskaper. Så snart ett mindre antal 'kunder' har anmält intresse växer gruppen av sig själv. Det ska nog gå bra, avslutar Dennis Kerkhof.

Jag läser i kommunens pressmeddelande att bygggrätten ska kosta 9 900 000 kronor; marknadsmässiga priser ska råda. Frågan är om kommunen därmed drar undan mattan för hela projektet.

BERTIL EGERÖ

Byggemenskapen ska ligga alldeles intill spårväghållplatsen Solbjer i Brunnhög i Lund.
Illustration: Lunds kommun

Genomarbetad och intressant

”Författarna lyckas mycket väl med sitt syfte att sprida kunskap om, inspirera och ge vägledning för de som är intresserade av att engagera sig för ett kollektivhusprojekt”. ”Denna genomarbetade bok ger viktiga svar på vad ett kollektivhus är. Läsaren får betydelsefull information om till exempel de juridiska och ekonomiska förutsättningarna och lämplig storlek på huset och gemensamhetslokalerna. Författarnas erfarenheter av hur det är att bo i

ett kollektivhus är mycket intressanta”, skriver lektören Christer Olsson om ”Gemenskap och samarbete” i BTJ-häftet nr 7 från 2020.

Han ger boken en fyra på en femgradig skala och rekommenderar att biblioteken ersätter äldre versioner med den senaste. (BTJ förser biblioteken med böcker)

”Gemenskap och samarbete” beställs via kollektivhus.se och fungerar utmärkt för studiecirkel och alla intresserade!

Kollektivhus NU

BO TILLSAMMANS är föreningen Kollektivhus NU:s nyhetsblad.

För detta nummer ansvarar Kerstin Känekull i samarbete med Anne Jalakas. Nästa nummer kommer ut i september 2020.

Styrelsen i Kollektivhus NU

Ordförande:

Ulrika Egerö, Dunderbacken, Stockholm
ulrika.egero@gmail.com

Kassör:

Birgitta Nordström, Sockenstugan, Stockholm

Övriga styrelsemedlemmar:

Lotta Ahlén, Majbacken, Göteborg
Peter Bylund, Lagnö Bo, Trosa
Ann Mari Engel, Tullstugan, Stockholm
Mats Holmström, Sjöfarten, Stockholm
Eva Mertel Högberg, Stolplyckan, Linköping, suppleant

Webbredaktörer: Kerstin Känekull och Anita Nilsson

Vill du prenumerera på vårt elektroniska nyhetsbrev och på Bo tillsammans? Skicka e-post till info@kollektivhus.se

På hemsidan www.kollektivhus.se finns listan över kollektivhus i Sverige och alla nummer av Bo tillsammans inklusive en innehållsförteckning och ett index, kollektivhus.se/category/bo-tillsammans

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter, se hemsidan. Startargrupper betalar 200 kr/år och kan dessutom bli medlemmar i Föreningen för byggemenskaper utan extra kostnad. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år, gärna mer som gåva. Plusgirokonto 43 88 62-5. Ange namn och e-post.

Kollektivhus NU på Facebook

Kollektivhus NU har en fansida, www.facebook.com

Det finns också en facebookgrupp där du kan söka eller annonsera om lägenheter i kollektivhus, ”Kollektivhuslägenheter”, och en diskussionsgrupp för oss i kollektivhus och startargrupper, ”Kollektivhusforum”.